

Пресс реліз

Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж
щодо пожеж біля Чорнобильської зони відчуження
03-05 квітня-2020 р.

07-04-2020 (оновлюється)

Підготовлено: Зібцев С.В., МIRONЮК В.В.

Опубліковано на сайті центру: <https://nubip.edu.ua/node/9083>

Регіональний Східноєвропейський центр моніторингу пожеж з 2007 року активно працює із зацікавленими відомствами у напрямку наукового забезпечення попередження та гасіння природних пожеж на забруднених радіонуклідами територіях в районі зони відчуження ЧАЕС [1]. Зокрема, підтримку у даному напрямку надавали Лісова Служба США, ОБСЄ, Глобальний Центр моніторингу пожеж (GFMC), Єльський університет, США та інші. У 2015 році у зоні відчуження відбулися великі пожежі у квітні та серпні загальною площею до 15 000 га. Це призвело до виносу за межі зони відчуження великої кількості радіонуклідів, що дорівнює річному виносу з водами та переносу їх повітрям на значну відстань у країни Європи (див статтю Evangelio та інші, 2016 [2]).

На основі наукових досліджень Центру протягом 2016-2018 рр., в тому числі за підтримки Лісової Служби США, були розроблені ряд рекомендацій щодо захисту лісових пожежних від радіоактивного диму, стратегії та тактики гасіння радіоактивних пожеж, розроблена карта з поділом території зони відчуження на зони з різними ризиком розвитку пожеж (burn probability), яку пожежні служби можуть використовувати для попередження пожеж та швидкого реагування на пожежі (карта розміщена на сайті Центру моніторингу пожеж) (рис. 1) [3, 4, 5].

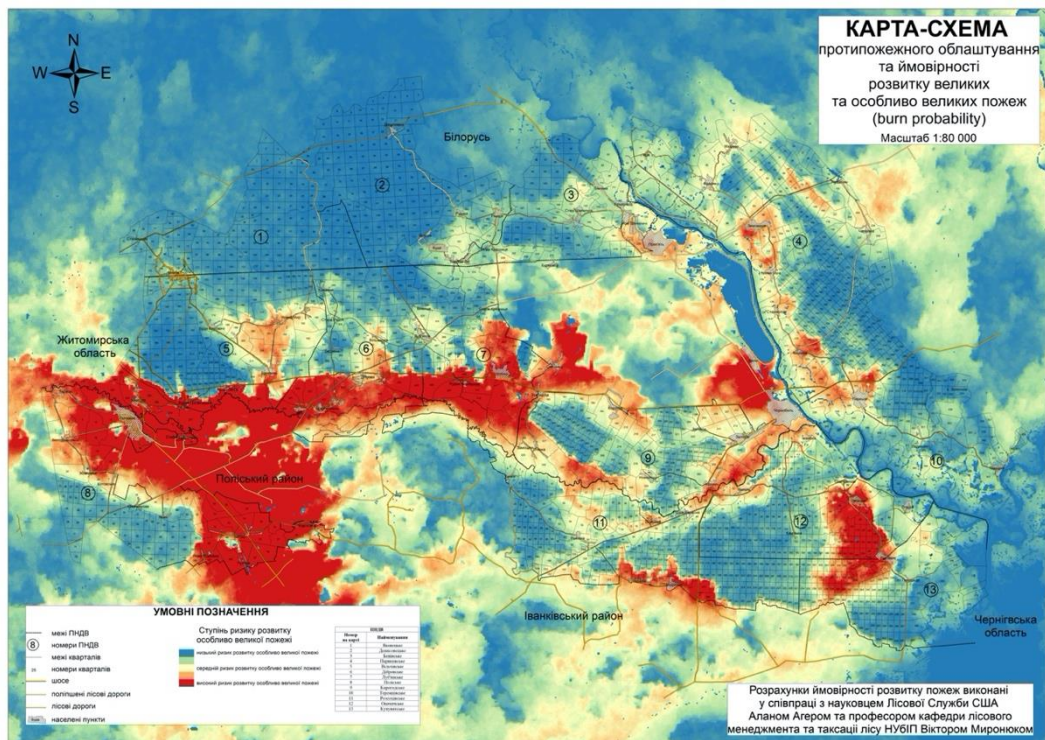

Рис. 1. Розподіл по території зони відчуження показника вірогідності розвитку пожежі (burn probability) та протипожежне облаштування зони відчуження за даними Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж (REEFMC). Розробники: Зібцев С.В., МIRONЮК В.В., Богомолів В.В., Сошенський О.М., 2020).

Територія пожежі 3-6 квітня 2020 року знаходиться у зоні високого ризику розвитку сильних пожеж та у зоні сильного радіоактивного забруднення (рис. 2) на межі населеного пункту Народичи, Древлянського природного заповідника та зони відчуження. Територія розвитку пожежі характеризується відсутністю доріг і важкою доступністю для сил пожежогасіння.

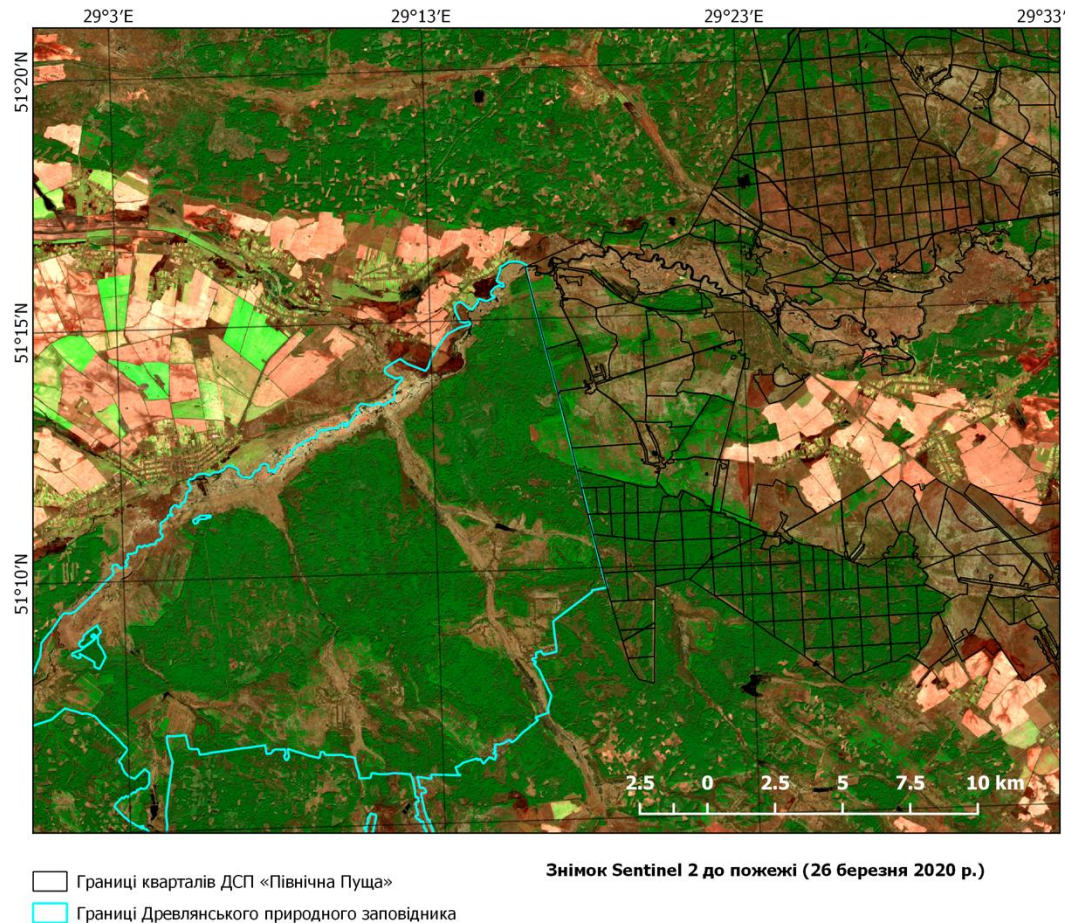

Рис. 2. Розташування території зони відчуження (квартальна сітка нанесена чорними лініями), Древлянського природного заповідника, населених пунктів та сільськогосподарських угідь до пожежі.

Пожежа розпочалася на західному Чорнобильському радіоактивному сліді на межі населеного пункту Народичи та заплави р. Уж (рис. 1) орієнтовно біля 16-17 годин вечора 3 квітня 2020 вірогідно з навмисного чи ненавмисного підпалу при західному – північно-західному вітрі швидкістю 3-5 м/с. Зранку 4 квітня і протягом 5 квітня швидкість вітру підвищилась до 5-8 м/с, що сприяло швидкому поширенню пожежі (рис. 3).

В подальшому пожежа розвивалася по території Древлянського заповідника на північний схід у напрямку сіл Котовське та Рагівка переважно по лівобережній частині заплави р. Уж з виходом на перелоги, вкриті природним поновленням сосни та берези, що підсилювало інтенсивність горіння та з переходом у лісову пожежу. Пожежа розвивалась по заплаві р. Звіздаль і продовжувала рухатись до сільськогосподарських угідь, що обробляються і розташовані на західній частині с. Рагівка, де зупинилась або була зупинена (Рис. 4, 5). На рис. 4 видно новий підпал у с. Рагівка 5 квітня зранку не зважаючи на те, що протягом 3-4 квітня відбулася велика пожежа неподалік з авіаційним гасінням.

Рис. 3. Композитний знімок Planet території розвитку пожежі 3-5 квітня 2020 р у західній частині зони відчуження.

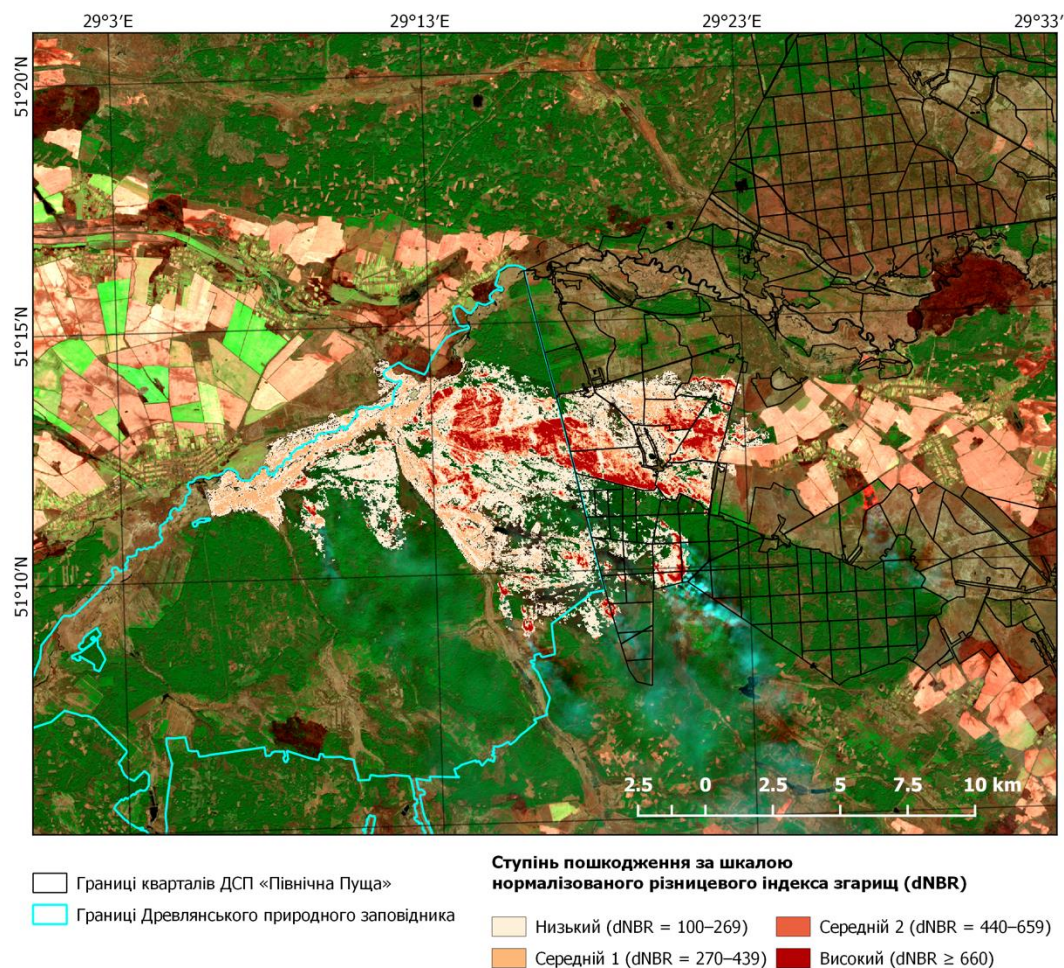

Рис. 4. Інтенсивність вигорання території за показником dNBR (червоне – зони інтенсивного горіння - лісові пожежі)

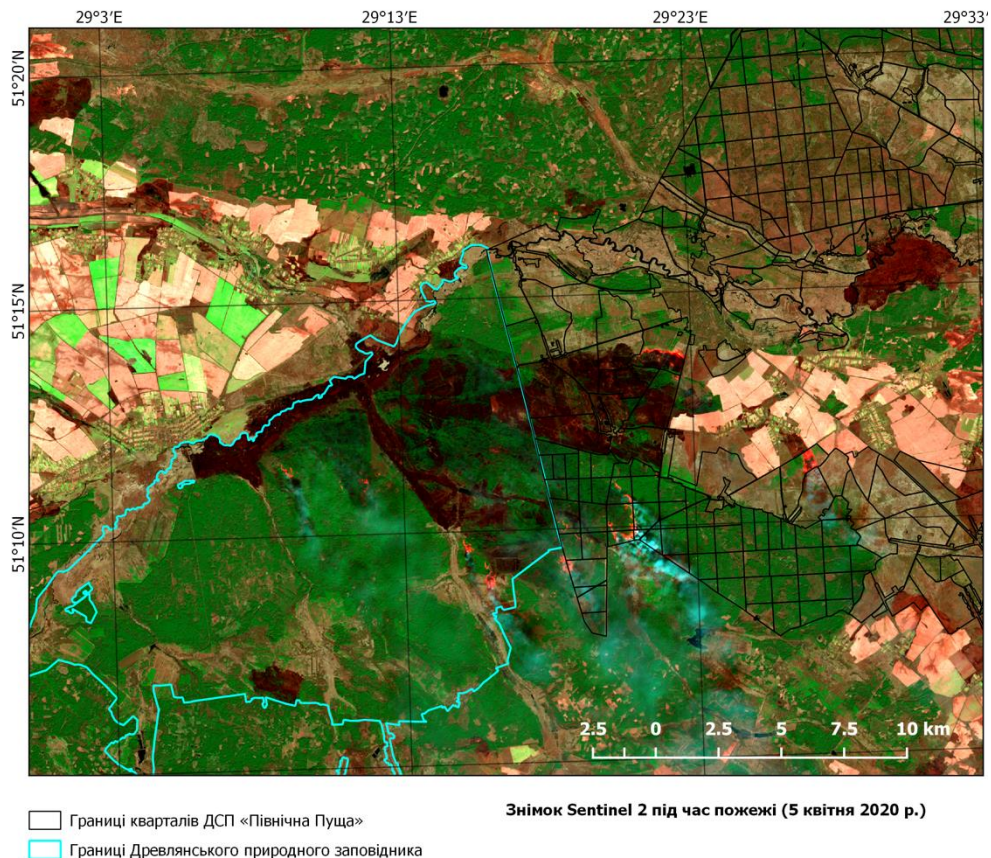

Рис. 5. Територія, що пройдена пожежею 3-5 квітня 2020 року станом на 5 квітня. Станом на 5 квітня загальна площа пройдена вогнем за даними супутникової зйомки становить 7811 га, у тому числі у Древлянському природному заповіднику - 4914 га, у зоні відчуження 2398 га.

Станом на 5 квітня 2020 року загальна площа заплави, перелогів та лісів пройдена вогнем за даними супутникової зйомки становить 7811 га, у тому числі у Древлянському природному заповіднику - 4914 га, у зоні відчуження 2398 га.

Література:

1. Інформація про діяльність Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж щодо наукового та інформаційного забезпечення удосконалення попередження пожеж у зоні відчуження ЧАЕС <https://nubip.edu.ua/en/node/9087/7> , <https://nubip.edu.ua/node/9083/11> .
2. Evangeliou N., Zibtsev S., V. Myroniuk, M. Zhurba et al. Resuspension and atmospheric transport of radionuclides due to wildfires near the Chernobyl Nuclear Power Plant in 2015: An impact assessment. Scientific Reports. 2016. Vol. 6. Article number: 26062. Doi: 10.1038/srep26062. URL: <http://rdcu.be/i1GL> .
3. Концепція інтегрованого міжвідомчого управління природними пожежами у зоні відчуження. Регіональний Східноєвропейський центр моніторингу пожеж, 2018. – 34 с. URL: <https://nubip.edu.ua/node/9083/11>
4. Кишеньковий довідник лісового пожежного зони відчуження. Східноєвропейський Регіональний центр моніторингу пожеж, Лісова Служба США, 2018. 150 с. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u184/irpg_ukr_chernobyl_forest_firefighters_2018.pdf .
5. Карта вірогідності розвитку пожеж у зоні відчуження: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u184/karta_burn_probaility_vb_14-01-2020_1.jpg